

ЕСП за бюджета на ЕС за периода 2028—2034 г.

BG

**предложени са много
промени,
но това не гарантира по-
добър бюджет**

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Съдържание

Точки

01—06 | Въведение

01—03 | Хронология и контекст

04—06 | Структура на МФР за периода 2028—2034 г.

07—10 | Основни послания

Приложение

Предложения за МФР за периода 2028—2034 г., по които ЕСП е издала становище

Въведение

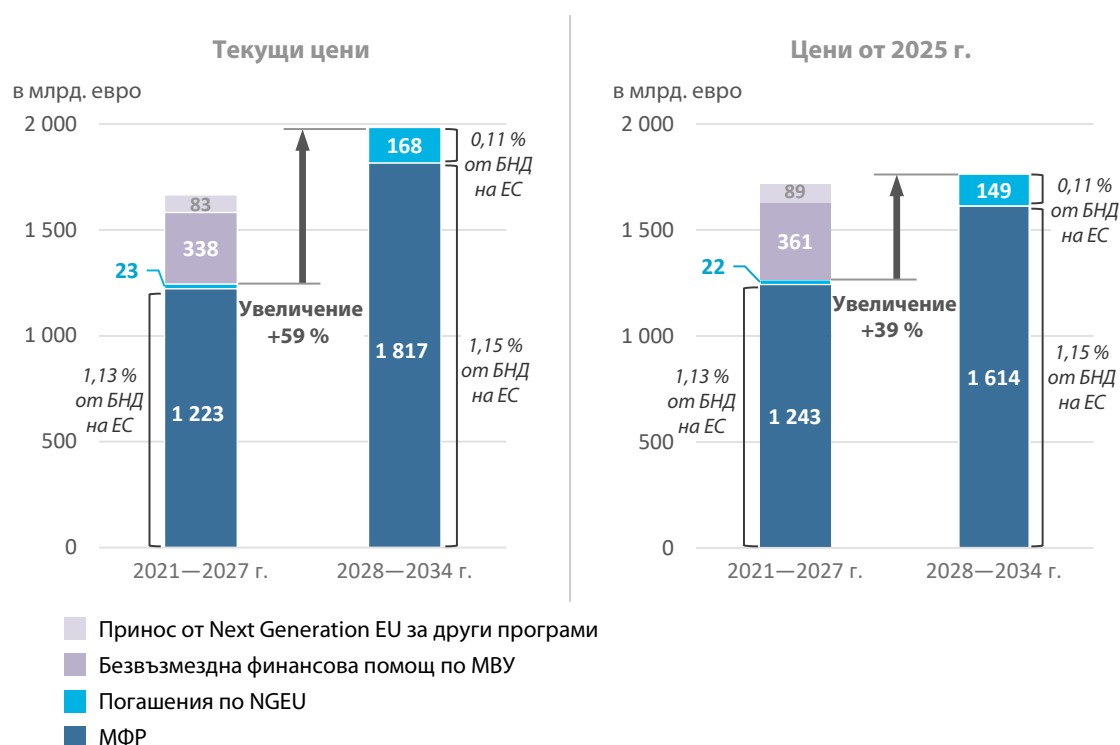
Хронология и контекст

- 01** На 16 юли 2025 г. Европейската комисия представи първите си няколко законодателни предложения във връзка с многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2028—2034 г., последвани от още няколко предложения на 3 септември 2025 г. Взети заедно, тези законодателни предложения или проектозаконали представляват стратегическата основа за бъдещото финансово планиране и приоритизиране от ЕС за следващия седемгодишен бюджетен период. След като бъде одобрено от съзаконодателите на ЕС, това законодателство ще регулира предложения от ЕС бюджет за периода 2028—2034 г., на стойност 2 трлн. евро.
- 02** От средата на януари до средата на март 2026 г. ЕСП публикува дванадесет становища по искане на Европейския парламент и/или Съвета на Европейския съюз. ЕСП изрази вижданията си по широк кръг от области на действие на ЕС — конкурентоспособност, научни изследвания, култура, сближаване, селско стопанство и международна подкрепа. Становищата на ЕСП относно предложенията са изготвени въз основа на досегашната ни одитна дейност и познаване на европейските политики и програми.
- 03** В настоящия обобщаващ документ ЕСП изразява вижданията си относно законодателния пакет като цяло и обобщава основните послания от отделните становища, които засягат осем ключови тематични области, като отчетността, опростяването на програмите и добавената стойност от ЕС. Пълният списък с дванадесетте предложения и становищата на ЕСП по тях е публикуван в [приложението](#).

Структура на МФР за периода 2028—2034 г.

04 МФР представлява бюджетният план на ЕС за период от седем години, който въвежда тавани за разходите (тавани на поетите задължения) за всяка основна категория разходи (функция). Предложеното финансиране, в размер на близо 2 трилиона евро по текущи цени (1,8 трлн. евро по цени от 2025 г.),¹ представлява увеличение с 59 % по текущи цени (39 % по цени от 2025 г.), в сравнение с бюджета от 1,2 трлн. евро в МФР за предходния период 2021—2027 г. (вж. *фигура 1*). Изразени като процент от brutния национален доход (БНД) на ЕС, таваните на МФР се увеличават от 1,13 % на предложените 1,26 % (1,15 %, като се изключи погасяването по NextGenerationEU).

Фигура 1 | Сравнение на таваните на поетите задължения в настоящата и в предложената МФР

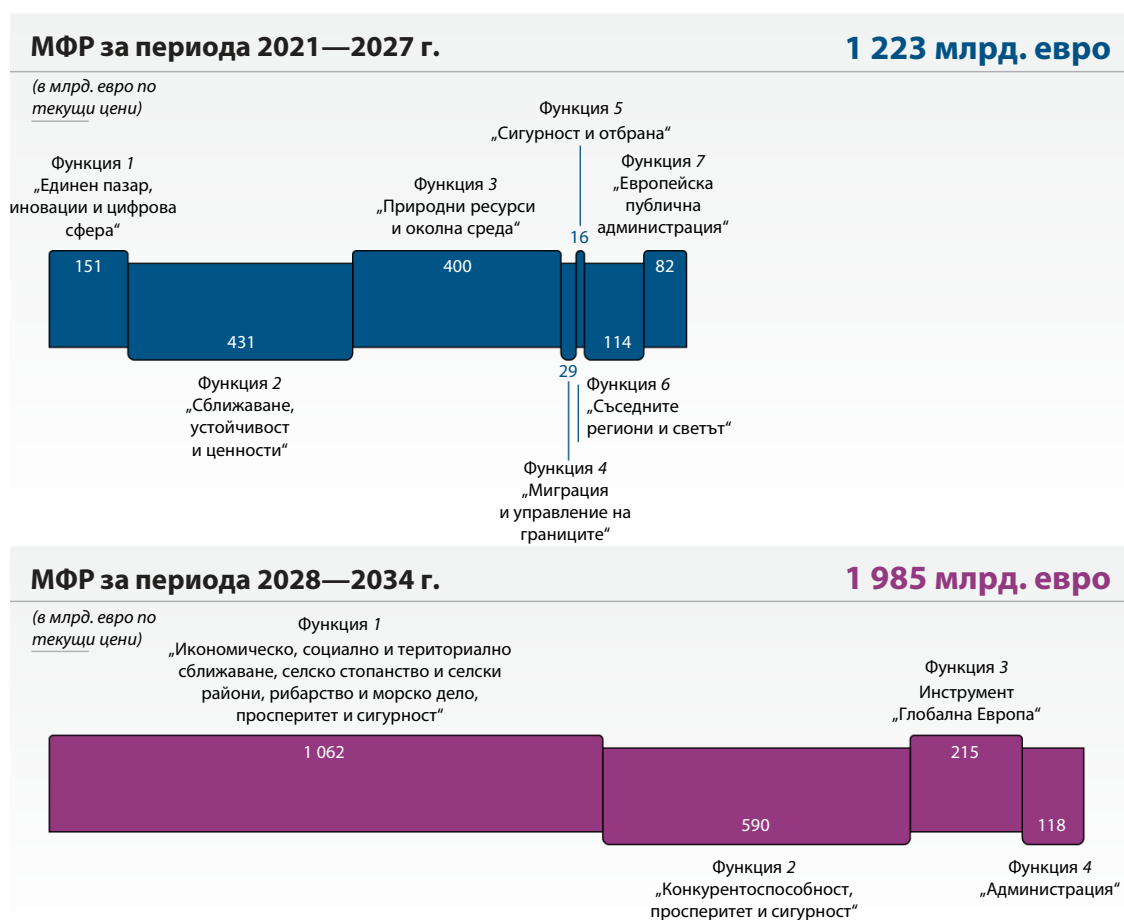
Бележка: Сумите за МФР за 2021—2027 г. не включват следните средства за плана RepowerEU: допълнителната безвъзмездна финансова помощ по схемата за търговия с емисии (17,3 млрд. евро) и резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит (1,6 млрд. евро), които са над таваните на МФР.

Източник: ЕСП, по данни на Европейската комисия.

¹ Текущи цени: Сума, отразяваща действителната парична стойност в годината, в която се извършва плащането. Цени от 2025 г.: Сума, която е коригирана в съответствие с фиксирано постоянно равнище на цените за дадена референтна година, в случая 2025 г., което улеснява сравняването на стойността на бюджета или покупателната способност за различни години или периоди на МФР.

05 С така предложения пакет за периода 2028—2034 г. Комисията изменя значително структурата на МФР, като променя настоящия брой на основните функции в МФР от седем на четири и намалява броя на програмите от 52 на 16², което означава, че се извършва коренна промяна в структурата. На *фигура 2* е представен преглед на финансирането по функции както за периода 2021—2027 г., така и за предложената нова МФР.

Фигура 2 | Тавани на поетите задължения за МФР за периодите 2021—2027 г. и 2028—2034 г. по функции

Източник: ЕСП, въз основа на годишния бюджет на Европейския съюз за финансовата 2026 година (ОВ L, 26.2.2026 г.) и COM (2025) 571 final.

² SWD (2025) 570 final.

06 Наред със същественото увеличение на бюджета и намаления брой функции, в предложенията се съдържат още значителни промени, които са обобщени на *фигура 3*:

Финансиране

- Годишните вноски на държавите членки в бюджета да се увеличат с 81 % и да достигнат 235 млрд. евро по текущи цени (съответно 48 % и 208 млрд. евро по цени от 2025 г.).
- Увеличаване на броя на собствените ресурси от четири на девет, като се въвеждат три нови източника на собствени ресурси (несъбрани отпадъци от електрическо и електронно оборудване, акцизи върху тютюна и корпоративен ресурс за Европа³) и запазване на два, предложени по-рано (механизма за корекция на въглеродните емисии на границите и системата на ЕС за търговия с емисии). Предлагат се и изменения за настоящите собствени ресурси. Като цяло промените ще възлязат на 66 млрд. евро допълнително годишно по текущи цени (58 млрд. евро по цени от 2025 г.).
- В предложението за Европейски фонд се въвежда възможност държавите членки да финансират изпълнението на плановете си за НРП чрез заеми от ЕС на стойност до 150 млрд. евро, които ще се погасяват от тези държави членки на по-късен етап. Инструмент на ЕС за отпускане на заеми от такъв голям мащаб и без връзка с реагиране на кризисна ситуация представлява значителна новост.
- Дългът на ЕС се увеличава значително в резултат на предложените заеми, като се вземат предвид най-вече заемите до 150 млрд. евро, допълнителната подкрепа за Украйна в размер до 100 млрд. евро, както и наскоро предложените заем за Украйна в размер на 90 млрд. евро и евентуалното използване на механизъм за сериозни кризи, на стойност до 395 млрд. евро.

Разходни приоритети

- Предлага се създаването на нов значителен по размер Европейски фонд на стойност 865 млрд. евро по текущи цени (771 млрд. евро по цени от 2025 г.) по новата функция 1, като в единна рамка ще бъдат обхванати различни ключови области на политика на ЕС (икономическо, социално и териториално сближаване; селско стопанство и развитие на селските райони; рибарство

³ Корпоративният ресурс за Европа представлява годишна фиксирана вноска от дружествата с годишен оборот над 100 млн. евро

и морско дело, просперитет и сигурност). Тази рамка ще се изпълнява чрез единен план за национално и регионално партньорство за всяка държава членка.

- Предлага се значително увеличение на финансирането, в размер до 130 млрд. евро, от Европейския фонд за конкурентоспособност, подкрепено с допълнителен принос от Европейския фонд, с което да се укрепи отбранителната промишлена база на ЕС и да се подобрят отбранителните способности.

Управление на бюджета и докладване

- Дялът на финансирането, изпълнявано съвместно от Комисията и държавите членки при споделено управление, значително се намалява (с 20 процентни пункта). Предлага се споделеното управление да бъде 46 %, а прякото/непрякото управление — 54 %.
- Премахва се от настоящото възстановяване на вече извършени допустими разходи към модел на финансиране, което не е обвързано с разходите, по примера на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ), който е инструментът на ЕС за възстановяване от пандемията от COVID. Повечето плащания от ЕС за държавите членки ще се основават на изпълнението на предварително определени междинни цели и целеви стойности за реформи и инвестиции и да се определят въз основа на предварителни прогнозни разходи.
- Предлага се по-голяма гъвкавост при използването на фондовете на ЕС, за да се реагира на непредвидени проблеми и спешни ситуации.
- Предложенията включват по-голямо използване на опростени варианти за разходите или финансиране, което не е обвързано с разходите. Този механизъм на финансиране е предложен за по-голямата част от фондовете.
- Предлага се единна рамка за изпълнението, със значително по-малък брой показатели и единен набор от области на интервенция за мониторинг на изпълнението на програмите.
- Междинните оценки да бъдат заменени от Единен портал за достъп за информация относно изпълнението и възможностите за финансиране в целия бюджет на ЕС (Единен портал за достъп), както и един годишен доклад за управлението и изпълнението и доклад за изпълнението за всяка програма.

Фигура 3 | Основни промени, предложени от Европейската комисия за МФР за 2028—2034 г.

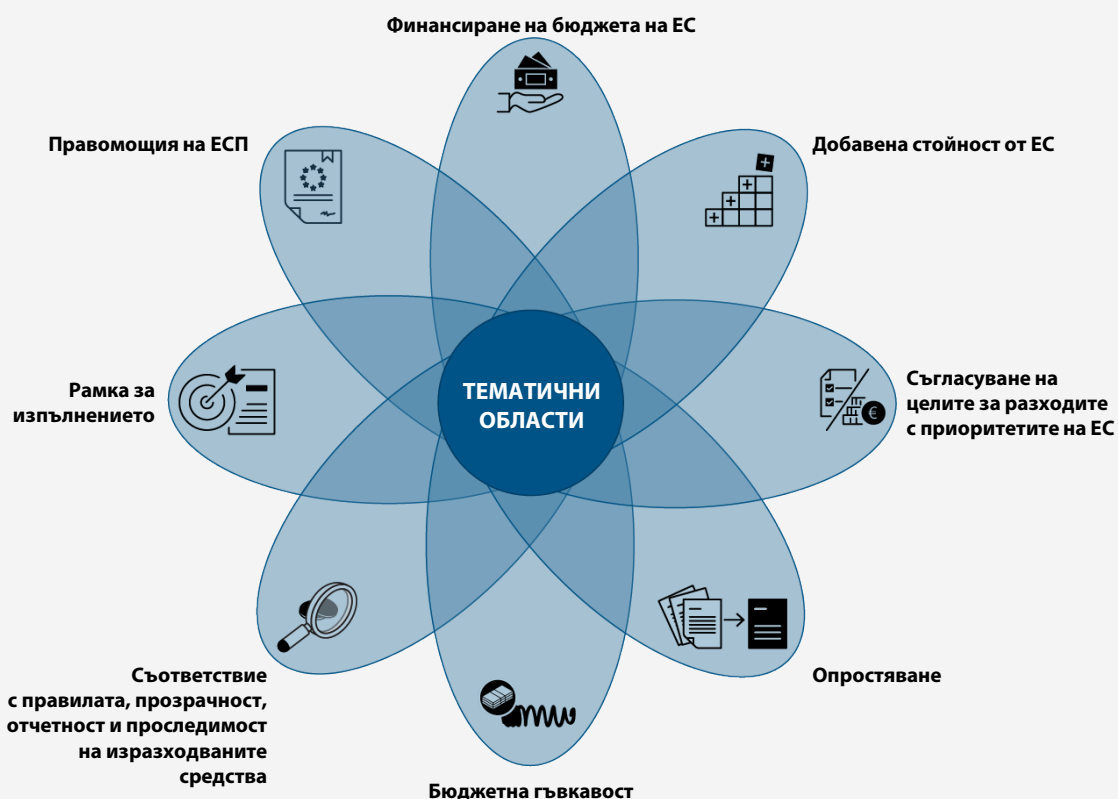
Източник: ЕСП, по данни от законодателните предложения за МФР за 2028—2034 г.

Основни послания

- 07** Законодателните предложения внасят значителни промени спрямо предходните дългосрочни периоди на бюджета на ЕС, или МФР. Ясен пример за това е новият Европейски фонд, който обединява финансирането за традиционни ключови политики, като сближаването и селското стопанство, и предвижда действия по нововъзникнали приоритети, като улеснява преразпределянето на средства с цел да се отговори на нови потребности и непредвидени спешни ситуации посредством единен план за всяка държава членка. Такова интегриране има за цел да засили съгласуваността, но то също така предполага съчетаването на политики с различни цели, срокове и логика на осъществяване. Това би могло да доведе до по-голяма сложност и да изисква промяна в приоритетите.
- 08** Европейският фонд до голяма степен повтаря модела на изпълнение на МВУ. При одитите си ЕСП многократно е обръщала внимание на поуките, които трябва да бъдат извлечени от изпълнението на МВУ, за да се постигне по-добра насоченост към резултатите от изпълнението, отчетност и прозрачност при използването на подобни инструменти в бъдеще. Някои от тези въпроси вече са били разглеждани, а други важни въпроси все още не са, преди всичко необходимостта от ориентираност към резултатите, а не към крайните продукти, и ясното обвързване на финансирането с резултатите.
- 09** За пръв път от 1962 г. насам общата селскостопанска политика (ОСП) няма да е отделен фонд, насочен само към селското стопанство. По-голямата гъвкавост, предоставена на държавите членки, им позволява да адаптират плановете си, за да ги насочат към конкретните предизвикателства, които съществуват. Значителните различия между плановете на държавите членки обаче биха могли да затруднят привеждането на разходите за ОСП в съответствие с приоритетите на ЕС, да нарушат конкуренцията и да създадат неравни условия за земеделските стопани.

10 В *каре 1* са представени накратко основните послания от становищата на ЕСП за различните предложения. Показани са рисковете и предизвикателствата, които одиторите установиха, съсредоточени в осем ключови тематични области.

Карта 1 – Основните послания накратко

Източник: ЕСП.

- **Финансиране на бюджета на ЕС**

Ако новите източници на приходи в крайна сметка не бъдат одобрени, ще има значителен бюджетен недостиг. Това означава, че или вноските на държавите членки ще трябва да бъдат увеличени (въз основа на техния БНД), или амбициите на бюджета да бъдат ограничени.

Предложеното разпределение на средствата от ЕС по области на политика, както и по-централизираната роля на Комисията, вероятно ще променят размера на средствата, които държавите членки могат да получат от бюджета.

Заради големия размер на планираните нови заеми може да е необходимо държавите членки да извършат допълнителни плащания в тази напрегната бюджетна ситуация.

- **Добавена стойност от ЕС**

Комисията не е използвала възможността да определи как разходването на средствата на ЕС създава добавена стойност отвъд разходването само на националните средства.

- **Привеждане на целите за разходите в съответствие с приоритетите на ЕС**

Разходните приоритети за голяма част от бюджета ще се определят от самите държави членки, които имат различни интереси. Затова ще бъде трудно да се постигнат целите на равнище ЕС, ако същевременно интервенциите се насочват към регионалните нужди.

- **Опростяване**

С намаляването на правилата и програмите като първа стъпка, при споделеното управление административната тежест може да се измести от Комисията към държавите членки и бенефициентите.

Обединяването на различните политики в една функция може да компрометира постигането на техните цели.

- **Бюджетна гъвкавост**

Гъвкавостта може да намали бюджетната предвидимост, което е предизвикателство за дългосрочните инвестиции.

Осигуряването на по-голяма гъвкавост не следва да се разбира като възможност за разходване на повече средства, без да се гарантират по-ефективни резултати.

- **Съответствие с правилата, прозрачност, отчетност и проследимост на изразходваните средства**

Механизмите за предоставяне на увереност, че средствата на ЕС се разходват разумно и се отчитат правилно, за по-голямата част от бюджета разчитат прекомерно на надзор от страна на държавите членки, който не е достатъчно строг.

Комисията, която носи крайната отговорност за правилното разходване на средствата на ЕС, може да не успее да предостави на органите по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на ЕС необходимата увереност, изисквана съгласно Договора.

- **Рамка за изпълнението**

Предложената рамка има слабости в концепцията, което не позволява да се измерят резултатите, постигнати чрез разходните програми на ЕС, и в крайна сметка да се определи какво получават гражданите на ЕС срещу парите си.

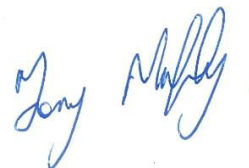
Рамката за контрол и отчетност не гарантира, че държавите членки докладват на Комисията надеждна информация за изпълнението.

- **Правомоция на ЕСП**

В предложенията не е изрично посочено, че на ЕСП се предоставят неограничени права за достъп до информация и информационни системи.

Настоящият преглед е приет от Европейската сметна палата в Люксембург на заседанието ѝ от 23 април 2026 г.

За Европейската сметна палата

Tony Murphy
Председател

Приложение

Предложения за МФР за периода 2028—2034 г., по които ЕСП е издала становище

Законодателно предложение	Становище на ЕСП
Предложение за регламент за създаване на Европейски фонд за конкурентоспособност (COM (2025) 555 final)	Становище 01/2026
Предложение за регламент за създаване на „Хоризонт Европа“ (COM (2025) 543 final)	Становище 02/2026
Предложение за регламент за определяне на многогодишната финансова рамка (COM (2025) 571 final)	Становище 03/2026
Предложение за решение относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз (COM (2025) 574 final)	Становище 04/2026

Законодателно предложение	Становище на ЕСП
<p>Предложение за регламент за определяне на условията за изпълнение на подкрепата на Съюза за общата селскостопанска политика (COM (2025) 560 final) и предложение за регламент по отношение на схемата за предлагане на плодове, зеленчуци и мляко в училищата („схема на ЕС за училищата“), секторните интервенции, [...], правилата за снабдяването по време на извънредни ситуации и тежки кризи, и обезпеченията (COM (2025) 553 final)</p>	<p>Становище 05/2026</p>
<p>Предложение за регламент относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации (COM (2025) 548 final)</p>	<p>Становище 06/2026</p>
<p>Предложение за регламент за създаване на инструмент „Глобална Европа“ (COM (2025) 551 final)</p>	<p>Становище 07/2026</p>
<p>Предложение за регламент за създаване на програма „Единен пазар и митници“ за периода 2028—2034 г. (COM (2025) 590 final)</p>	<p>Становище 08/2026</p>
<p>Предложение за регламент за създаване на Европейски фонд за икономическо, социално и териториално сближаване, за селското стопанство и селските райони, за рибарството и морското дело и за просперитета и сигурността (COM (2025) 565 final)</p>	<p>Становище 09/2026</p>
<p>Предложение за регламент за създаване на рамка за проследяване на бюджетните разходи и за изпълнението и на други хоризонтални правила за програмите и дейностите на Съюза (COM (2025) 545 final)</p>	<p>Становище 10/2026</p>

Законодателно предложение	Становище на ЕСП
Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „АгораЕС“ за периода 2028—2034 г. (COM (2025) 550 final)	Становище 11/2026
Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Еразъм+“ за периода 2028—2034 г. (COM (2025) 549 final)	Становище 12/2026

АВТОРСКО ПРАВО

© Европейски съюз, 2026 г.

Политиката на ЕСП относно повторната употреба е определена в [Решение № 6—2019 на Европейската сметна палата](#) относно политиката за свободно достъпни данни и повторната употреба на документи.

Освен ако не е посочено друго (например в отделни известия за авторските права), създаденото от ЕСП съдържание, притежавано от ЕС, е лицензирано по [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Това означава, че като правило повторната употреба е позволена, при условие че са посочени първоначалните източници и всички извършени промени. Лицето, което използва информацията на ЕСП повторно, следва да не изменя първоначалния смисъл или послание на документите. ЕСП не носи отговорност за последствия, възникнали в резултат на повторната употреба.

Необходимо е да се получи допълнително разрешение в случаите, когато дадено съдържание изобразява разпознаваеми частни лица, например на снимки на персонала на ЕСП, или когато е включено съдържание на трети страни.

В случаите, когато е получено такова разрешение, то отменя и заменя горепосоченото общо разрешение и ясно посочва всички ограничения при използването.

За използването или възпроизвеждането на съдържание, което не е собственост на ЕС, може да е необходимо да се потърси разрешение директно от носителите на авторските права.

Заглавна страница — [©butenkow / stock.adobe.com](#).

Софтуер или документи, обхванати от правата на индустриална собственост, като патенти, търговски марки, регистрирани дизайни, лого и наименования, са изключени от политиката на ЕСП за повторно използване.

Уебсайтовете на всички институции на Европейския съюз, включени в домейна europa.eu, съдържат препратки към сайтове на трети страни. Тъй като ЕСП не контролира съдържанието им, моля, запознайте се с тяхната политика за поверителност на данните и с политиката за авторските права.

Използване на логото на ЕСП

Логото на ЕСП не може да бъде използвано без предварително разрешение.

HTML	ISBN 978-92-849-7463-4	ISSN 2812-2852	doi:10.2865/7004806	QJ-01-26-021-BG-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7464-1	ISSN 2812-2852	doi:10.2865/7683544	QJ-01-26-021-BG-N

ЦИТИРАНЕ НА ПУБЛИКАЦИЯТА

Европейска сметна палата, [Преглед](#) „ЕСП за бюджета на ЕС за периода 2028—2034 г. — предложени са много промени, но това не гарантира по-добър бюджет“, Служба за публикации на Европейския съюз, 2026 г.

По искане на съзаконодателите на ЕС — Европейския парламент и Съвета на Европейския съюз — Европейската сметна палата (ЕСП) публикува редица становища, представящи нейните виждания относно дванадесет проектозакона, предложени от Европейската комисия във връзка със следващия седемгодишен бюджет на Съюза, т.нар. многогодишна финансова рамка (МФР) за периода 2028—2034 г.

В настоящия документ ЕСП обобщава основните послания от отделните становища и заявява своята позиция на независим одитор на ЕС относно целия пакет от законодателни предложения. Становищата на ЕСП допринасят за насърчаване на доброто финансово управление, по-голяма отчетност и опростяване на бъдещите програми на ЕС.

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Тел. +352 4398-1

За запитвания:
eca.europa.eu/bg/contact
Уебсайт: eca.europa.eu
Социални медии: @EUauditors

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Служба за публикации
на Европейския съюз